

Czasowniki modalne (*can, could, must, have to, should, may*)

- Do czasowników modalnych nie dodajemy końcówek *-s*, *-ing* ani *-ed*. *She must wake up early every day.*
- Po czasownikach modalnych występuje bezokolicznik bez *to*. *He shouldn't be rude to his teacher.*
- W zdaniach pytających czasowniki modalne występują przed podmiotem. *Must you leave right now?*

Czasownika *can* używamy, aby:

- wyrazić obecną umiejętność. *Harry can drive a car.* (Umie/Potrafi to robić).
- wyrazić możliwość, prawdopodobieństwo. *She can win the race.* (Jest to możliwe).
- poprosić o pozwolenie (styl nieformalny). *Can I use your phone?* (= Czy mogę skorzystać z twojego telefonu?)
- udzielić pozwolenia. *You can leave now.* (Pozwalam ci).
- poprosić o coś. *Can you buy me a newspaper, please?* (Czy zrobisz to dla mnie?)
- zasugerować coś. *We can go to the cinema tonight.* (= A może pójdziemy dzisiaj do kina?)
- złożyć propozycję. *Can I carry your shopping bags?*

Czasownika *can't* używamy, aby:

- wyrazić brak pozwolenia (zakaz). *He can't leave work before three o'clock.* (To jest niedozwolone).
- wyrazić brak jakiegś umiejętności. *I can't speak Chinese.* (= Nie umiem mówić po chińsku).
- odmówić pozwolenia. *You can't stay out late tonight.* (Nie możesz/ Nie wolno ci).

Czasowników *could/ was able to* używamy, aby:

- wyrazić ogólnie umiejętność w przeszłości. *She could ride a bike when she was five.* (Umiiała to robić).
- wyrazić konkretną umiejętność w przeszłości – pojedynczy przypadek. *He was able to install the computer program last night.* (Dał radę to zrobić).
- poprosić o pozwolenie (forma bardziej uprzejma niż *can*). *Could I come with you to the theatre?* (Czy mógłbym/ mogłabym ...?)
- poprosić o coś. *Could you help me, please?* (= Czy mógłbyś mi pomóc?)

Czasownika *must/mustn't* używamy, aby wyrazić:

- konieczność lub obowiązek. *You must listen to your parents.* (To twój obowiązek).
- usilną radę. *You mustn't be late for school.* (Dobrze ci radzę, abyś nie spóźniał się do szkoły).
- zakaz. *You mustn't use a calculator in the Maths test.* (= Nie wolno korzystać z kalkulatora ...).
- subiektywne przekonanie o konieczności. *I must see a doctor soon.* (Jestem co do tego przekonany/-a).

Czasownika *have to/ don't have to* używamy, aby wyrazić:

- obiektywną konieczność. *I have to wear a uniform at work.* (Konieczność jest niezależna od woli mówiącego).
- brak obowiązku lub konieczności. *You don't have to do your homework on Friday.* (To nie jest konieczne).

1. Uzupełnij dialogi czasownikami: *can, can't, could, may, must* lub *mustn't*.

- a) A: I have a new mobile phone?
B: We just bought you a new one six months ago.
- b) A: You take photos inside the gallery. It's forbidden.
B: Oh really? I didn't know that.
- c) A: Do you think Sheila is at home?
B: She has lots of work and still be in the office.
- d) A: Excuse me, you tell me where the post office is?
B: I'm afraid I don't know.
- e) A: Sally told me you are moving to France.
B: She keep a secret!
- f) A: I help you with the suitcases?
B: No, it's all right. I manage.
- g) A: You use the hotel pool whenever you like.
B: Thank you. I bring my own towel, or are they provided?
- h) A: Do you speak any foreign languages?
B: Yes, I speak Italian and French.

2. Uzupełnij zdania czasownikami *mustn't* lub *don't/doesn't have to*. Następnie przy każdym zdaniu napisz, czy wyraża ono *usilną radę, zakaz* lub *brak konieczności*.

- a) You go to school if you're not feeling well. We'll get your homework from Mark.
- b) She go out without her keys. She won't be able to come into the house afterwards.
- c) You forget to brush your teeth before you go to bed.
- d) Peter talk on his mobile phone at work. It's against the rules.
- e) We leave right away. We can stay for another hour if you like.

Czasownika *should/shouldn't* używamy, aby udzielić rady: *You should go to bed early. You shouldn't drink coffee before you go to bed.* (To dobry/zły pomysł).

Czasownika *may* używamy, aby:

- wyrazić możliwość, przypuszczenie. *She may go swimming.* (Być może pójdzie popływać).
- uprzejmie poprosić o pozwolenie lub go udzielić (styl formalny). *May I use your phone?* (= Czy mogę skorzystać z Pana/Pani telefonu?)

3. Wybierz właściwy czasownik modalny.

EXAM TIPS

Before the exam

- You **should** / **can't** keep a daily study schedule.
- You **couldn't** / **mustn't** forget to write down exam dates.
- You **shouldn't** / **should** organise your study materials.
- You **must** / **don't have to** revise regularly.
- You **should** / **shouldn't** study in a quiet place.
- You **have to** / **shouldn't** stay up late the night before the exam.

On the day of the exam

- You **mustn't** / **don't have to** be late.
- You **mustn't** / **should** be confident and stay calm.
- You **must** / **shouldn't** read the instructions and the questions carefully.
- You **can't** / **should** manage your time.
- You **don't have to** / **mustn't** answer the difficult questions first. It isn't necessary.
- You **can't** / **shouldn't** worry. Everything will be OK.

4. Wybierz odpowiednią odpowiedź.

- a) I ... open the door. It's locked!
A can't B shouldn't C should
- b) ... I take your order, please?
A May B Must C Mustn't
- c) The train is cancelled, but there ... be another way to get there.
A can B mustn't C may
- d) ... I please go to the party tonight?
A Must B May C Should
- e) You ... avoid eating so much junk food.
A can't B have to C may
- f) You ... be polite to your grandparents.

- A can B mustn't C must
- g) They ... play basketball for hours when they were teenagers.
A could B must C may
- h) We ... leave work before 6 o'clock. We're very busy.
A don't have to B must C can't
- i) We ... put up our tent here. Camping is forbidden.
A can B mustn't C could
- j) I'm free on Sunday. We ... go to the theatre if you like.
A have to B can C must

Tryb rozkazujący

- Trybu rozkazującego używamy, kiedy chcemy powiedzieć komuś, żeby coś zrobił lub czegoś nie robił.
Come here. Don't touch the dog. He bites. Shut the door. Don't make a noise.
- Tryb rozkazujący tworzymy za pomocą **bezokolicznika bez to**. *Listen to me. Stand up. Close the window.*
- W przeczeniach przed bezokolicznikiem stawiamy **don't**. *Don't shout. Don't laugh. Don't jump up and down.*

Wyrażenie Let's

Konstrukcji z **Let's** używamy, aby zaproponować lub zasugerować komuś wspólne zrobienie czegoś. *Let's have a party! Let's visit our cousins!*

Wyrażenie Shall I/We ... ?

Konstrukcji **Shall I ... ?** używamy, kiedy chcemy zaproponować zrobienie czegoś dla innych. *Shall I do the washing-up for you? Shall I make the salad?*

Konstrukcji **Shall we ... ?** używamy, aby coś zasugerować lub zaproponować. *Shall we make some popcorn? Shall we go to the amusement park?*

5. Uzupełnij zdania.

come go help leave listen read tell worry

- a) Joe, please to your room now.
- b) I can't do the maths problem. me, please.
- c) back in fifteen minutes.
- d) the instructions carefully and answer the questions.
- e) This is important. to me.
- f) It's a secret. Don't anyone.
- g) You can make it. Don't
- h) Please don't your notebooks here. Take them with you.

6. Uzupełnij zdania wyrażeniami *shall we*, *let's* lub *shall I*.

- a) A: I'm cold.
B: get you a jacket?
- b) A: I'd like to go out tonight.
B: go to a Chinese restaurant.
- c) A: I can't carry these two suitcases by myself.
B: carry one for you?

- d) A: I'd like to watch a film.
B: watch a comedy?
- e) A: I bought a new board game.
B: play it now.

Przymiotniki/Przysłówki

- Przymiotniki opisują cechy osoby, rzeczy itp. Mają taką samą formę w liczbie pojedynczej i mnogiej. Stawiamy je przed rzeczownikiem (*fast car*) lub po czasowniku **to be** (*The car is fast.*).

Kolejność przymiotników

	Opinia	Wielkość	Wiek	Kształt	Kolor	Pochodzenie	Materiał
a	nice	small	old	round	brown	French	wooden box

- Przysłówki określają czasowniki, przymiotniki lub inne przysłówki. *He drove fast. It was very late. He was terribly upset.*
- Przysłówki na ogół tworzymy przez dodanie do przymiotnika końcówki **-ly**. *slow – slowly*
W przymiotnikach zakończonych na **-le** opuszczamy **-e** i dodajemy **-y**. *comfortable – comfortably*
Jeśli przymiotnik jest zakończony **spółgłoską + -y**, opuszczamy **-y** i dodajemy **-ily**. *busy – busily*
Do przymiotników zakończonych na **-l** dodajemy **-ly**. *beautiful – beautifully*
- Przysłówki **częstotliwości** występują po czasowniku posiłkowym (**be, have, do**), ale przed czasownikiem głównym. *Tim is often early for school. He rarely does the cleaning.*
- Przysłówki **sposobu** występują: po czasowniku posiłkowym, przed czasownikiem głównym lub na końcu zdania. *The meat is nicely done. She easily passed the exam. Walk up the stairs quietly.*

7. Ułóż wyrazy w odpowiedniej kolejności.

- a) a plastic new big ball

--	--	--	--
- b) shirt red cotton a lovely

--	--	--	--
- c) an old silk dress white

--	--	--	--
- d) vase a small round blue

--	--	--	--

8. Wybierz odpowiedni wyraz.

- a) Fiona always dresses **fashionable / fashionably**.
- b) This is a **funny / funnily** story.
- c) They looked **anxious / anxiously**.
- d) Did you do **well / good** in your exam?
- e) Jane's got a **warmly / warm** smile.
- f) Charles is an **intelligently / intelligent** man.
- g) Thomas shouted **loudly / loud**.
- h) Debby was speaking **soft / softly**.
- i) Gregg was very **lucky / luckily** not to get hurt in the accident

9. Przepisz zdania, wstawiając przysłówki w odpowiednich miejscach.

- a) Kyle gets up early. (at the weekends/usually)

- b) The students were waiting for the exam results. (yesterday/nervously)

- c) It was raining. (all morning/heavily)
- d) He goes to the park. (after school/sometimes)

Stopniowanie przymiotników/przysłówków

Przymiotniki	St. równy	St. wyższy	St. najwyższy
jedno- i dwusylabowe	clean big noisy nice	cleaner (than) bigger (than) noisier (than) nicer (than)	the cleanest the biggest the noisiest the nicest
wielosylabowe	exciting	more exciting (than)	the most exciting

Stopień wyższy i najwyższy przysłówków tworzymy tak samo, jak w przypadku przymiotników.

- Przysłówki mające taką samą formę jak przymiotniki (np.: *hard, fast, free, late, high, low, deep, long, near, straight*) tworzą stopień wyższy i najwyższy przez dodanie końcówki **-er/-est**. *hard – harder – the hardest*
- Przysłówki utworzone przez dodanie do przymiotnika końcówki **-ly** tworzą stopień wyższy za pomocą słowa **more**, a najwyższy **the most**. *slow – more slowly – the most slowly*

Stopniowanie nieregularne

Przymiotnik/Przysówek	Stopień wyższy	Stopień najwyższy
good/well	better	the best
bad	worse	the worst
much/many	more	the most
far	further	the furthest
little	less	the least

Jeśli porównujemy dwie osoby, dwie rzeczy, dwa miejsca itp. używamy:

- **as ... as** • **not as ... as** i przymiotnika/przysłówka w stopniu równym lub • **than** • **much** i przymiotnika/przysłówka w stopniu wyższym.

10. Wstaw przymiotniki/przysłówki w stopniu wyższym lub najwyższym.

- a) It was (cold) day of the month.
- b) It was (funny) film I've ever seen.
- c) James is two years (old) than me.
- d) Yesterday was much (hot) than today.
- e) My new flat is (comfortable) than my previous one.
- f) My grades are (good) this year than last year.

11. Wybierz właściwy wyraz.

- a) Today was the hottest day **of / in** the year.
- b) She bought **cheaper / the cheapest** dress in the shop.
- c) Neal is **more / most** friendly than John.
- d) She sings more beautifully **as / than** her sister.
- e) Travelling there slowly by train is **a bit / more** enjoyable than travelling by aeroplane.
- f) That was **the worst / worse** restaurant I have ever been to!
- g) My test results are **gooder / better** than Mike's.
- h) John is **nicer / the nicest** person I know.